

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

DGOO
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon

Kenmerk
2019-0000262899

Uw kenmerk
19003395 R

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie op conceptrapport 'Vervolgonderzoek
Basisregistraties'

Geachte heer Visser,

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mijn reactie op het conceptrapport 'Grip op gegevens: het stelsel van basisregistraties voor burgers en bedrijven'. De staatssecretaris van BZK is verantwoordelijk voor het stelsel van basisregistraties. Graag reageer ik mede namens hem op uw rapport en de vervolgstappen die u voorstelt.

Een goed werkend stelsel van basisregistraties is nodig om gegevens binnen de overheid te delen. Burgers en ondernemers hoeven hun gegevens dan niet steeds opnieuw aan te leveren en de overheid kan de dienstverlening verbeteren en efficiënter opereren. Er is al veel bereikt: gegevens uit basisregistraties worden binnen het stelsel, maar ook daarbuiten door overheidsorganisaties en private partijen veelvuldig gebruikt en gedeeld. De overheid wil op elk moment laagdrempelig kunnen beschikken over actuele en juiste gegevens om diensten te kunnen verlenen. Burgers en bedrijven willen ook over hun gegevens beschikken om deze te kunnen gebruiken in hun contacten met de overheid en met private dienstverleners. Het is mijn ambitie dat het stelsel en de individuele basisregistraties voorzien in deze behoeften.

Er is dus alle reden om verder te bouwen aan een toegankelijk en transparant stelsel. Daar werkt BZK aan, samen met andere departementen, met beheerders van basisregistraties, met de gebruikers van gegevens en met bronhouders van gegevens, in veel gevallen gemeenten. De focus van uw rapport op de 'menselijke maat' en het centraal zetten van burgers en bedrijven sluit aan op de inspanningen in het kader van de Agenda Digitale Overheid NL DIGIbeter. In deze agenda zijn afspraken opgenomen over veilige en betrouwbare uitwisseling van gegevens en de regie daarover van burgers en ondernemers.

Ontwikkelingen sinds 2014

Sinds uw onderzoek naar basisregistraties in 2014 zijn er, zoals u aangeeft in het rapport, vele positieve ontwikkelingen geweest, zowel vanuit de basisregistraties zelf als op stelselniveau. Meerdere aanbevelingen uit uw eerdere onderzoek zijn opgevolgd:

- Burgers die op één plek inzicht in hun persoonlijke gegevens willen, kunnen daarvoor inmiddels terecht op MijnOverheid.nl. Naast de gegevens uit de basisregistraties ontsluit MijnOverheid meerdere andere landelijke registraties, zoals het Donorregister, het diplomaregister en het pensioenoverzicht.
- Gegevens worden beschikbaar gesteld als open data, waar dit zonder bezwaren (zoals privacy) mogelijk is. Terugmeldingen op onjuiste gegevens verbeteren de gegevenskwaliteit. Het publieke en private gebruik van de informatie uit geo-basisregistraties die de overheid geïntegreerd beschikbaar stelt op PDOK.nl neemt jaarlijks toe: van 2 miljard bevestigingen in 2015 naar 10,5 miljard in 2018.
- De uitwisseling van gegevens tussen basisregistraties en hun gebruikers en tussen basisregistraties onderling verloopt via een aantal generieke digitale voorzieningen en standaarden die onder de verantwoordelijkheid van BZK vallen, de zogenaamde stelselvoorzieningen. Er is een gestandaardiseerde terugmeldvoorziening (Digimelding), waar meerdere registraties gebruik van maken en waarvan het gebruik toeneemt.
- De basisregistraties werken aan het in samenhang verbeteren van de kwaliteit van de gegevens, bijvoorbeeld door de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit in de BRP en een tweejaarlijks onderzoek naar de consistentie van gegevens in het stelsel door het CBS (<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2018/38/tweemeting-kwaliteit-samenhang-basisregistraties-2017>).
- De vijf geo-basisregistraties worden door BZK in samenhang doorontwikkeld, met als doel een samenhangende objectenregistratie. Voor de geo-registraties is er één centraal meldpunt waar fouten gemeld kunnen worden: 'Verbeter de kaart'. Dit meldpunt koppelt achter de schermen de juiste registratiehouder aan de geconstateerde fout op de kaart.
- Er vinden experimenten plaats met het delen van persoonlijke gegevens in het kader van het programma Regie op Gegevens en in het digitale identiteitslab van BZK, VNG en Waag.
- Voor de individuele basisregistraties zijn inmiddels alle wettelijke kaders vastgelegd, waarin ook het verplicht gebruik van basisgegevens binnen de overheid is opgenomen.

Het stelsel van basisregistraties is niet een van de meest zichtbare onderdelen van de digitale overheid, maar het heeft een onmisbare functie in de samenleving. Binnen de EU wordt dan ook met interesse gekeken naar het Nederlandse stelsel. Dit betekent niet dat er geen verbeteringen nodig zijn. Net als u zie ik die vooral in het centraal zetten van burgers en bedrijven en in het versterken van de samenhang binnen het stelsel. Uw aanbeveling om te zorgen voor harmonisatie, voor het breed overnemen van goede voorbeelden en voor de verdere ontwikkeling van het stelsel, zie ik dan ook als een aansporing om de verantwoordelijkheid voor het stelsel van basisregistraties verder in te vullen.

Nog voor de zomer zal de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zoals toegezegd aan de Tweede Kamer een beleidsbrief sturen over regie op gegevens. In deze beleidsbrief zal de staatssecretaris ingaan op het beleid voor eenmalige verstrekking van gegevens door burgers, inzage en

correctie van gegevens en het delen van gegevens met organisaties buiten en binnen de overheid. In mijn reactie verwijs ik op een aantal plaatsen naar deze brief.

Reactie op de voorgestelde vervolgstappen

Het inrichten van een meldpunt met gezag en mandaat

Ik deel uw opmerking dat het voor burgers en bedrijven van groot belang is dat zij fouten in gegevens eenvoudig kunnen signaleren en corrigeren. Inzage en correctie helpen burgers om grip te krijgen op hun relatie met de overheid. Er is ook een groot belang bij de overheid: besluiten moeten immers gebaseerd zijn op de juiste gegevens.

Daarom zet de overheid er met de agenda NL DIGibeter op in dat mensen in ieder geval via het portaal MijnOverheid regie op hun persoonlijke gegevens krijgen. Op MijnOverheid hebben burgers nu al inzage in een groot deel van hun persoonlijke gegevens. Die inzage zal uiterlijk vanaf begin 2020 nog makkelijker zijn via een app. De mogelijkheden voor regie op persoonlijke gegevens breiden we stapsgewijs uit met inzage van de burger in de verstrekking van zijn basisgegevens aan overheidsorganisaties, maar ook met een wijzigingsknop voor persoonlijke gegevens, die een burger eenvoudiger leidt naar het wijzigingsproces van de registratiehouder.

Het kunnen doorgeven van wijzigingen en correcties via MijnOverheid is niet het enige spoor. Burgers en ondernemers moeten fouten in gegevens in eerste instantie daar kunnen melden waar zij die fout constateren: in een dienstverleningsproces van de overheid of bij de organisatie die de basisgegevens beheert. Dit moet laagdrempelig kunnen en dit moet voor iedereen bereikbaar zijn. Er bestaan al goede voorbeelden van deze manier van werken, bijvoorbeeld het eerdergenoemde 'Verbeter de kaart', waar wijzigingen in de geo-registraties doorgegeven kunnen worden, maar ook het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude en het portaal MijnToeslagen. Dit portaal geeft aan op welke gegevens de toeslag is gebaseerd, welke (basis)gegevens daarvoor zijn gebruikt en waar de klant terecht kan om wijzigingen in deze gegevens door te geven. Een aantal grote uitvoeringsorganisaties, zoals de Belastingdienst, het UWV en de RDW, heeft oplosteams ingericht, aanvullend op de reguliere procedures. Deze oplosteams helpen burgers en ondernemers bij het corrigeren en wijzigen van gegevens en het herstellen van fouten.

Sommige problemen die voortkomen uit onjuiste gegevens, overstijgen de grens van één basisregistratie of één overheidsorganisatie. Niet alle burgers hebben de vaardigheid om dan de weg te vinden binnen de overheid¹. Om in zulke gevallen onjuiste gegevens te corrigeren en fouten te herstellen is een integrale, persoonlijke benadering vanuit de overheid nodig. Uit ervaringen bij uitvoeringsorganisaties en gemeenten en uit bevindingen van de Nationale

---

¹ Zie onder meer het rapport "Weten is nog geen doen, Een realistisch perspectief op redzaamheid", Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, Den Haag 2017.

Ombudsman blijkt dat zo'n werkwijze, die vraagt om maatwerk, binnen de overheid versterkt kan worden.

Ik wil voorkomen dat burgers van het spreekwoordelijke kastje naar de muur worden gestuurd. Daarom verkent het ministerie van BZK met uitvoeringsorganisaties en gemeenten hoe organisatie-overstijgende, gegevensgerelateerde probleemgevallen het beste kunnen worden opgelost. Er worden verschillende oplossingen verkend, zoals het aan elkaar verbinden van bestaande organisatiegebonden structuren (zoals de oplostteams en ketenoverleggen), een beter gebruik van de beschikbare ruimte voor maatwerk en de haalbaarheid van een gezamenlijk oplostteam voor gegevensgerelateerde probleemgevallen². De inzet is vooralsnog niet om een nieuw meldpunt voor burgers in te richten of de verantwoordelijkheid van individuele organisaties over te nemen, maar om te zorgen dat probleemgevallen snel worden gesignaleerd en opgepakt, zodat de gevolgen van het gebruik van een onjuist gegeven sneller worden hersteld. Het daadwerkelijk herstellen van fouten blijft de verantwoordelijkheid van de organisaties die (basis)registraties beheren en van de organisaties die besluiten nemen met rechtsgevolgen voor burgers.

In de beleidsbrief over regie op gegevens zal de staatssecretaris van BZK nader ingaan op de initiatieven die het kabinet neemt om vorm en inhoud te geven aan het recht van burgers op inzage en correctie van hun gegevens.

Het versterken van sturing op het in praktijk brengen van regie op gegevens

U merkt op dat burgers en ondernemers gediend zijn bij meer en goed geregelde regie op hun persoonlijke gegevens. Ik vind het positief dat de Rekenkamer regie op gegevens als belangrijk principe noemt bij de verdere ontwikkeling van het stelsel van basisregistraties en aanbeveelt om mijlpalen te bepalen. Deze aanbeveling sluit aan op de actie uit de agenda NL DIGIbeter om basisafspraken voor regie op gegevens te maken en de hiervoor benodigde aanpassingen in de gegevenshuishouding van de overheid te doen. BZK neemt hierin het initiatief en is in overleg met de beleidsverantwoordelijken, beheerders, bronhouders en gebruikers van basisregistraties om de benodigde aanpassingen in beeld te brengen.

Hierbij merk ik op dat regie op gegevens zich niet beperkt tot de gegevens in de basisregistraties. De onderwerpen die u op dit punt noemt – inzage, correctie en hergebruik van gegevens, privacy en kwaliteitsmanagement – zijn ook van toepassing op persoonlijke gegevens in andere landelijke registraties en organisatie-specifieke gegevensbestanden. Ook gemeenten hebben een verantwoordelijkheid als bronhouder van verschillende gegevens. Dit alles versterkt de noodzaak tot samenwerking, onder de stelselverantwoordelijkheid van BZK. De staatssecretaris van BZK zal hierop nader ingaan in de beleidsbrief over regie op gegevens.

---

² Deze oplossingen sluiten aan op de conclusie uit het onderzoek naar de mogelijkheden voor een correctiepunt dat het ministerie van BZK in 2017 heeft laten uitvoeren (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/07/07/berenschotrapport-correctiepunt-basisregistraties>).

Duidelijk en concreet maken hoe het stelsel zich verder ontwikkelt in de digitale samenleving

Tenslotte beveelt u aan om een richting te bepalen voor de verdere ontwikkeling van het stelsel van basisregistraties, in de vorm van een toekomstbeeld voor de korte, middellange en lange termijn. Deze aanbeveling neem ik graag over.

Er worden vanuit de samenleving steeds nieuwe en hogere eisen gesteld aan de gegevens en de beschikbaarheid daarvan. Er is een toekomstbeeld nodig waarin het stelsel zich vanuit het bestaande fundament verder ontwikkelt vanuit de behoeften van de gebruikers van de gegevens, buiten en binnen de overheid. Dat toekomstbeeld moet antwoord geven op nieuwe vragen rond gegevens, waar het stelsel van basisregistraties nu nog niet (geheel) in voorziet.

Daarbij is te denken aan het grootschalig en rechtstreeks kunnen opvragen van data in dienstverleningsprocessen, oftewel het halen van data bij de bron; het inzetten van gegevens bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken op het gebied van klimaat, energie, ruimtelijke ordening, zorg of fraudebestrijding; en het benutten van de gegevens in nieuwe toepassingen van data en technologie die de kwaliteit van het leven van burgers kunnen verbeteren, zoals aangegeven in de Data Agenda Overheid NL DIGITAAL (Kamerstuknummer 26 643, nr. 597).

Een toekomstbeeld van het stelsel zal ook de punten uit uw rapport behandelen over de gewenste omvang van het stelsel, de verhouding met overheidsgegevens buiten het stelsel en de vraag of eenmalige gegevensverstrekking voor meer overheidsgegevens dan alleen de gegevens in de basisregistraties moet gelden. Ook de behoefte aan een stelselbreed kader voor de belangenafweging tussen privacy en openbaarheid zal ik meenemen.

In het komende jaar zal het toekomstbeeld worden opgesteld met de beleidsverantwoordelijken, beheerders en gebruikers van het stelsel van basisregistraties als onderdeel van de Agenda Digitale Overheid. Ik denk daarbij aan een werkwijze van experimenteren en het opschalen van oplossingen die werken. Er kan een voorbeeldwerking uitgaan van de basisregistraties die onder de directe verantwoordelijkheid van BZK vallen. Daarom wordt in ieder geval voortgebouwd op de toekomstvisies voor de basisregistratie personen en de georegistraties die op dit moment worden opgesteld. De realisatie van dit toekomstbeeld strekt zich mogelijk ook uit over andere landelijke registraties en organisatie-specifieke gegevensbestanden.

DGOO
Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum

Kenmerk
2019-0000262899

Tot slot

Ik zie uw rapport en de daarin genoemde conclusies en vervolgstappen als steun voor een sterkere rol van BZK als verantwoordelijke voor het stelsel van basisregistraties. Deze rol krijgt verder invulling met de acties in de beleidsbrief regie op gegevens en in het op te stellen toekomstbeeld voor het stelsel van basisregistraties.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren